

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 49. An Ep[iscopu]s & Inquisitor possint p[ro]cedere ad
sententiam alter sine altero, quando nequeunt vel nolunt in eundem
locum conuenire.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

ris sua. ualebit ergo abiuratio facta, & purgatio canonica præstata à sciēte, & nō contradicente, uel nō appellante, coram altero tantum ex supradictis.

Ex his cōsequitur nobilis ille effectus, de quo Frāciscus Bursatus cōs. 24. incip. Quidā notarius lib. 1. si quis enim ut hereticus, aut uehemēter suspectus coram altero tantū ex prædictis abiurauerit, & postea in heresim incidisse deprehendatur, uelut relapsus tradendus erit curiæ seculari: nec poterit se tueri opponendo nullitatem seu inualiditatem abiurationis, ob id quia coram altero tantum ex prædictis facta fuerit.

Q V A E S T I O X L I X.

An Episcopus & Inquisitor possint procedere ad sententiam alter sine altero, quando nequeunt uel nolunt in eundem locum conuenire.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopus, et Inquisitor possunt sibi mutuo uices suas cōmittere in his quæ neuter per se potest.
- 2 Debet unus alterum requirere quando simul cōuenire nolunt.
- 3 Quot diebus unus alterum expectare debeat.

Quadragesimanona questio est: Vtū inquisitor possit procedere ad sententiā sine Episcopo, & Episcopus sine Inquisitore: quando nō possunt, uel nolunt personaliter ad eūdem locū inuicē cōuenire?

Respondemus quōd si non possunt, aut nolunt personaliter ad inuicem conuenire, potest unus alteri committere uices suas: uel mittere Commissarium, seu Vicarium: uel suum significare per litteras consilium, & assensum.

Quōd si noluerint, unus requirat alium, quatenus infra octo dierum spatium adueniat, uel substitutum, uel suum mittat consilium, & assensum. ita habetur in c. Multorum. de heret. in Clemen. ibi in clausula allegata supra in prox. q. dicitur ita: Duro tamen tradere carceri siue arcto, qui magis ad pœnam, quàm ad custodiam uideatur: uel tormentis exponere illos, aut ad sententiam procedere contra eos, Episcopus sine Inquisitore, aut Inquisitor sine Episcopo diocesano aut eius officiali, uel Episcopali sede uacante capituli super hoc delegato: si sui ad inuicem copiam habere ualeant infra octo dierum spatium, postquam se inuicem requisierint, nō ualebit: Et si secus præsumptum fuerit, nullum sit, & irritum ipso iure. Verū si Episcopus, uel eius capituli (sede uacante) delegatus cum Inquisitore, aut Inquisitor cum altero eorundem propter præmissa nequeat, aut nolit personaliter conuenire, possit Episcopus, uel eius, seu capituli (sede uacante) delegatus Inquisitori, & Inquisitor Episcopo, uel eius delegato, seu sede uacante, illi, qui ad hoc per capitulum fuerit deputatus super illis committere uices suas, uel suum significare per litteras consilium, & consensum.

Supra pag. III.

COMMENT. XCVIII.

Que hoc loco traduntur nulla nostra indigent diligentiori explicatione, apertis enim in his definitionibus nituntur. idem docent Tabiensti in summa, uerbo, Inquisitor. §. 5. Simancas de cath. insti. tit. 34. de Inquisitoribus Apostolicis, nu. 38. adde Zabarellā in clem. 1. §. Duro tamen. de heret. & ibidem Ioannem de Imola.

Q V A E S T I O L.

Quid agendum enim Episcopus, & Inquisitor discordant.

Quinquagesima questio est: Vtū Inquisitor sine diocesano Episcopo, uel Episcopus sine Inquisitore possit procedere ad sententiam, quando non possunt ad inuicem concordare, uel tunc in casu huiusmodi quid agendum?

Respondemus quōd non, sed tunc negotium bene instructum uterque destinet ꝑ domino nostro Papæ. Ita habetur in c. Per hoc. de heret. lib. 6. ubi sic dicitur: Per hoc. & infra: Per utroque simul sententia profertur (scilicet per Episcopum & Inquisitorem, de quibus ibi loquitur) & sequitur: In qua ferenda si non conueniant, per utroque negotium sufficienter instructum ad sedem Apostolicam remittatur.

COMMENT. XCIX.

Ex hac questione hæc colligitur certa, & uera conclusio: cum Episcopus, et Inquisitor non conueniant in ferenda sententia: tunc non potest unus sine altero eam pronuntiare, sed causam instruat ad summum Pontificem transmittere debent.

De materia huius questionis agit Zanch. tract. de heret. c. 15, nu. 2. ubi textum ab Eymérico hic citatum ex c. per hoc. de heret. lib. 6. ita uidetur interpretari, ut tunc debeant consulere Papam, cum discordant in condemnando: secus si agerentur de absolueno penitente: quoniam, inquit, si unus solus processit, qui cognouit, posset absolueret, etiamsi consensum alterius non haberet.

Hac sententia si uera est, amplissimam tribuit Inquisitoribus potestatem nobis, quibus nihil licet sine efficaci probatione, & firma ratione quidquam in rebus grauibz statuere, ita uidetur dicendum: ut generaliter siue agant de condemnando, siue de absolueno in causa discordiæ superiorem consulere debeant: quia textus in c. per hoc. nullam indicat talem distinctionem qualem Zanchinus imaginatus est. quare succedit uulgaris illa & tria in rebus regula: Quod ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus; & quod lex generaliter loquitur, generaliter debet intelligi. l. 1. §. generaliter. ff. de lega. præstandis. l. 3. ff. de offic. præsidem. cum sim. & hoc est etiam conuenientius ei sententia, quā do cuimus paulo ante super q. 58. dum assereremus etiam in absoluteione a quibus, & tutius esse, ut unus sine altero non procedat.

Neque ab his est aliena EymERICI sententia in hac questione, qui generaliter etiam loquitur, dicens: Vtrum Inquisitor sine diocesano Episcopo, uel Episco-